Vejledning i at bruge Miljøstyrelsens materiale 'Kemien i webshoppen'

Kære underviser

Det er nemt at starte en webshop – blandt andet ved hjælp af dropshipping, hvor produkterne sendes direkte fra leverandørerne til kunderne. Som ung startup er man ofte mest optaget af at finde produkter, priser, markedsføring og regler om told og skat. At man også har ansvar for, at produkterne overholder EU's kemikalieregler, har de færreste viden om.

"Kemien i webshoppen" er tænkt som et supplement til undervisningen i emner som e-handel, iværksætteri og dropshipping, men materialet vil også kunne inddrages i fag som erhvervsjura, innovation og afsætning samt i tværfaglige projektforløb om ansvarlig virksomhedsdrift. Det hjælper eleverne til at forstå, hvilke kemikalieregler de skal være opmærksomme på, før de sætter produkter til salg i en webshop. Eleverne lærer blandt andet at skelne mellem rollen som forhandler og importør, og de får indsigt i, hvilken slags dokumentation de kan efterspørge hos en leverandør, hvis de er usikre på, om et produkt overholder EU's kemikalieregler.

Målet med materialet er ikke, at eleverne skal lære alle regler udenad. Men de skal vide, hvornår de bør undersøge et produkt nærmere, hvor de kan finde viden, og hvad de kan gøre for at undgå fejl.

Erfaringer fra europæiske kontrolindsatser viser at mange produkter, der sælges online, ikke lever op til kemikaliereglerne – særligt produkter fra leverandører uden for EU. Derfor er det vigtigt, at eleverne får viden om de regler og det ansvar, der følger med, hvis de senere vil importere og sælge produkter i en webshop.

Vi håber, at I finder materialet brugbart og får lyst til at bruge et par lektioner på emnet.

Rigtig god fornøjelse.

Formål

Efter at have arbejdet med dette materiale vil eleverne vide:

- Hvilket ansvar, der følger med at være distributør/forhandler.
- Hvilke kemikalieregler, der kan gælde for forskellige typer af produkter.
- Hvordan man kan tjekke sine produkter, og hvilke spørgsmål til dokumentation man kan stille til sine leverandører.
- Hvilke konsekvenser det kan have, hvis produkter ikke overholder kemikaliereglerne.

Hvad indeholder materialet?

Materialet kan bruges fleksibelt i undervisningen. Du kan gennemføre et samlet forløb, som foreslået her i vejledningen, eller du kan vælge de dele ud, der passer bedst til jeres fag, elever og den tid, der er til rådighed.

Materialet kan også hentes på Miljøstyrelsens hjemmeside www.webshopkemi.dk og består – udover denne vejledning – af følgende dokumenter (PDF):

Tre faktaark

Faktaarkene giver eleverne den helt grundlæggende viden om EU's kemikalieregler, der kan være relevant, når de driver en webshop. De kan læses samlet eller bruges som opslagsværk.

- **Faktaark 1: Kend din rolle og dit ansvar for kemien (1 side)**
  Eleverne lærer hvilket ansvar man har som distributør (forhandler) og importør i forhold til, at produkterne overholder EU's kemikalieregler.
- **Faktaark 2: Kemikalieregler for dit produkt: Hvad skal du have styr på (2 ½ side)**
  Eleverne får indsigt i hvilke regler, der gælder for forskellige typer af produkter. De får eksempler på kemiske stoffer, de kan være opmærksomme på og ideer til hvilken slags dokumentation, de kan bede leverandørerne om.
- **Faktaark 3: Faremærker på dine produkter: Hvad skal du have styr på? (2 sider)**
  Eleverne lærer, hvordan de tjekker produktets etiket, og hvilke oplysninger kunden skal kunne se i webshoppen, før de køber et faremærket produkt.

To case-eksempler

Case-eksemplerne er fiktive. Vi følger to unge webshopejere, Camilla og Frederik, der undersøger, hvad de skal gøre, før de kan sælge deres produkter på nettet. Eksemplerne viser i praksis, hvordan man kan arbejde trin for trin med ansvar, dokumentation og faremærkning.

Opgave: Seks webshop-situationer + cheat sheet til dig som underviser

Bagerst i denne vejledning finder du seks situationer + et cheat sheet, der giver dig et overblik over de centrale svar i situationerne. Hvordan de seks situationer skal bruges, kan du se i afsnittet 'Forslag til undervisningsforløb', opgave 2.

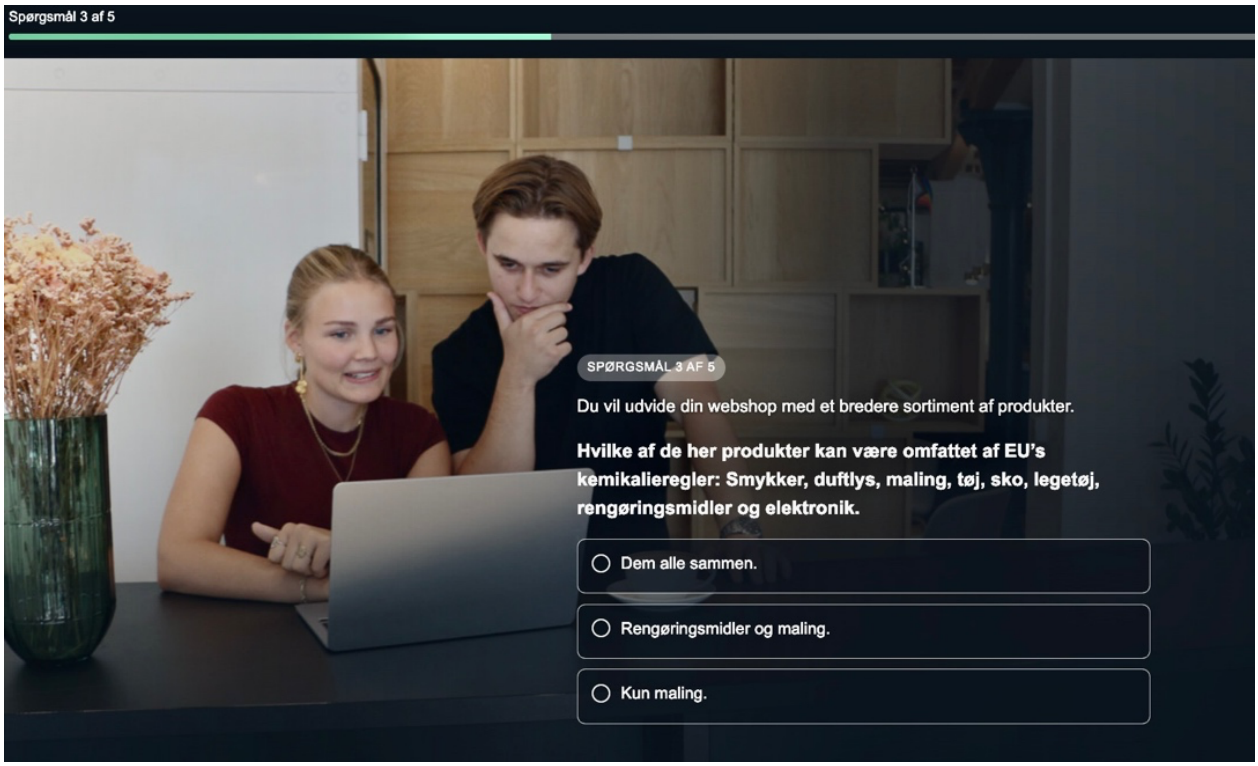
Præsentation i PowerPoint

Præsentationen med otte slides kan du bruge til at sætte forløbet i gang og til at introducere, hvorfor kemikaliereglerne er relevante, når man driver en webshop.

Online test

På Miljøstyrelsens hjemmeside www.webshopkemi.dk finder du en test med fem spørgsmål, der giver eleverne mulighed for at afprøve deres viden, når de har arbejdet med materialet. Den tager under 3 minutter at gennemføre.

Her er et skærmbillede af spørgsmål 3:

Forslag til undervisningsforløb

Forløbet er bygget op, så eleverne bliver inddraget aktivt. Opgave 1 handler om roller og ansvar i forhold til om en leverandør kommer fra EU eller uden for EU. I opgave 2 skal de rådgive unge webshopejere. Aktiviteten kan gennemføres på to lektioner.

Som afslutning på forløbet kan eleverne tage testen på Miljøstyrelsens hjemmeside. Testen samler op på de vigtigste pointer gennem korte og genkendelige webshop-situationer. Eleverne skal tage stilling, får svar med det samme og kan se, hvor de eventuelt har misforstået noget.

Det skal du bruge

- Præsentationen
- Til opgave 1 får eleverne brug for faktaark 1. Til opgave 2 skal de også bruge faktaark 2 og 3 samt de to case-eksempler. Overvej om de skal have dokumenterne som prints eller i digital udgave (PDF).
- Printede udklip af situationerne på side 6 (til opgave 2).

Sådan gør du

Introducér dagens emne, ca. 10 minutter

Start med at bruge præsentationen. Den sætter kemikalieregelerne ind i en webshop-kontekst og forklarer, hvorfor emnet er relevant for elever, der interesserer sig for e-handel, iværksætteri eller dropshipping.

Præsentationen giver et overblik over, hvad eleverne skal arbejde med: Roller og ansvar, kemiske stoffer i produkter, dokumentation, faremærkning og konsekvenserne ved ikke at følge reglerne.

Opgave 1: Brug faktaark 1

Makkerpar: Ca. 20 minutter til at arbejde med opgaven og ca. 15 minutter til opsamling.

- Gå til slide 8 i præsentationen. Fortæl, at I nu skal se på forskelle på at være importør og forhandler.
- Makkerparrene læser faktaark 1 sammen og får følgende situation at reflektere over:
  I har startet en webshop og har fundet to sammenlignelige produkter, der næsten koster det samme. Det ene produkt kommer fra en leverandør i Frankrig. Det andet produkt kommer fra en leverandør i Kina.
- Bed dem diskutere følgende spørgsmål:
  - Ændrer jeres ansvar sig, alt efter om produktet kommer fra en leverandør i Kina eller i Frankrig?
  - Hvordan kan jeres arbejde med dokumentation være forskelligt, hvis I vil sælge et produkt fra en leverandør i Kina frem for i Frankrig?
  - Hvad kan der ske, hvis det viser sig, at et produkt i jeres webshop ikke overholder kemikalieregelerne?

Opsamling i plenum

- Lav en runde, hvor makkerparrene deler, hvad de har fundet ud af.

Opgave 2: Brug faktaark 2 og 3 og case-eksemplerne

Makkerpar: Ca. 25 minutter til at arbejde med opgaven, ca. 10 minutter til opsamling og 10 minutter til case-eksemplerne.

- Elevernes opgave er at "rådgive" webshopejere i en række situationer.
- Giv hvert makkerpar tre af de situationer, som du finder sidst i vejledningen. Giv dem én situation fra hver af de tre kategorier:
    - Ansvar som importør
    - Ansvar som distributør/forhandler
    - Oplysninger til kunder om kemi i produkterne.
- Lad først makkerparrene tale om, hvad de umiddelbart ville råde webshop-ejeren til at gøre i situationerne. Bed dem notere deres råd.
- Uddel derefter faktaark 2 og 3. Makkerparrene bruger nu faktaarkene til at undersøge og kvalificere deres råd.
- Bed dem for hver situation formulere et konkret råd og begrunde det med viden fra faktaarkene.

Opsamling i plenum

- Lad makkerparrene på skift fortælle om en af de situationer, de har arbejdet med.

Case-eksempler om Camilla og Frederik

- Lad makkerparrene læse case-eksemplerne om Camilla og Frederik. Eksemplerne viser, hvordan to webshopejere arbejder trin for trin med valg af produkter og leverandører, dokumentation og faremærkning.
- Bed dem diskutere, hvad man kan lære af Camillas og Frederiks måde at arbejde med produkter og leverandører på.

Alternativ opgave 2

Hvis materialet indgår i fag eller forløb, hvor eleverne arbejder med at udvikle en rigtig eller test-baseret webshop, kan du eventuelt erstatte opgave 2 med en aktivitet, hvor eleverne reflekterer over kemikaliereglerne i relation til produkter i deres webshop.

- Lad eleverne læse de to cases om Camilla og Frederik.
- Uddel derefter faktaark 2 og 3 og bed eleverne orientere sig i dem.
- Lad eleverne tage udgangspunkt i et konkret produkt i deres webshop og bed dem diskutere følgende spørgsmål:
    - Er jeres leverandør i EU eller uden for EU – og hvad betyder det for jeres rolle og ansvar for kemien?
    - Hvilke oplysninger kan I indhente fra leverandøren?
    - Hvad kan I gøre, hvis leverandøren ikke kan dokumentere, at produktet overholder reglerne?

De seks situationer til at klippe ud til opgave 2

Ansvar som importør

1. Omars mobilcovers fra Kina

Omar vil dropshippe mobilcovers fra en stor leverandør i Kina, som også har mange andre produkter. Leverandøren skriver i en chat: "No harmful chemicals – best EU quality". Omar vil gerne i gang med at sælge produkterne med det samme. Hvad vil I råde Omar til at gøre, før han lægger produkterne i sin webshop?

2. Sofies hundesnore fra Vietnam

Sofie vil starte en webshop med sjove accessories til hunde og katte. Nogle af produkterne vil hun købe hos en fabrik i Vietnam. Sofie har set de samme produkter i flere andre danske webshops. Hun vil have produkterne på lager og selv sende dem ud til sine kunder. Hvad vil I råde Sofie til at gøre i den situation?

Ansvar som forhandler/distributør

3. Zainabs puder fra Sverige

Zainab drømmer om at etablere en webshop med boligtekstiler og mindre interiør. Hun har fundet nogle puder med skumfyld fra en svensk leverandør, som passer godt ind i webshoppens stil. Hun har læst, at skum kan indeholde flammehæmmere. Hvilket råd vil I give Zainab, før hun går i gang med at sælge puderne?

4. Emils festivaltelte fra Polen

Emil driver en webshop med outdoorartikler. Festivalsæsonen går snart i gang og han har fundet et parti billige telte hos en leverandør i Polen, som han er interesseret i. Emil tænker på, om han kan regne med, at teltene er behandlet med lovlige imprægneringsmidler. Hvilket råd vil I give Emil, før han køber teltene hjem?

Oplysninger til kunder om kemi

5. Ayas æteriske olier

Aya er ved at åbne en webshop med produkter til velvære og selvforkælelse. Hun overvejer at udvide sortimentet med æteriske olier fra en leverandør i Frankrig. Hun bestiller nogle prøver hjem. På bagsiden af emballagen ser hun, at der er et faremærke. Hvad vil I råde Aya til at gøre, inden hun lægger produkterne i sin webshop?

6. Jonas' headsets

Jonas sælger elektronik i sin webshop. En kunde skriver og spørger til et headset, hun har set i webshoppen: Indeholder headsettet nogle af de stoffer, som EU kalder "særligt problematiske"? Jonas er ikke sikker på om kunden vil købe headsettet. Hvad vil I råde Jonas til at gøre?

Cheat sheet til undervisere

Ansvar som importør

Omars mobilcovers fra Kina / Sofies hundesnore fra Vietnam

- Webshopejeren er importør, fordi produktet købes fra leverandører uden for EU. Det gælder både ved dropshipping og ved eget lager.
- En webshopejer har altid ansvar for, at produkterne i shoppen overholder kemikaliereglerne. Men når produkterne købes fra en leverandør i EU, står man ikke alene med ansvaret. Leverandøren i EU har også ansvar for, at produktet overholder reglerne.
- Generelle udsagn fra leverandøren om at "all products are EU compliant", er ikke nødvendigvis dokumentation for at kemikaliereglerne er overholdt.
- Webshopejeren kan spørge leverandøren, om det er muligt at få dokumentation for, at det konkrete produkt overholder EU's kemikalieregler.
- At andre virksomheder i Danmark allerede sælger det samme produkt, ændrer ikke på webshopejerens eget ansvar.

Ansvar som forhandler/distributør

Zainabs puder fra Sverige / Emils festivaltelte fra Polen

- En webshopejer har altid ansvar for, at produkterne i shoppen overholder kemikaliereglerne. Men når produkterne købes fra en leverandør i EU, står man ikke alene med ansvaret. Leverandøren i EU har også ansvar for, at produktet overholder reglerne.
- At en leverandør ligger i EU, er ikke i sig selv en garanti for, at produktet overholder reglerne.
- Er der tvivl om et produkt overholder kemikaliereglerne, så kan webshopejeren bede leverandøren om dokumentation på det konkrete produkt.

Oplysninger til kunderne om kemi i produkterne

Ayas æteriske olier / Jonas' headsets

- Når et produkt er faremærket, skal webshopejeren tjekke, at mærkningen på etiketten er korrekt. Etiketten skal være på dansk, hvis produktet sælges i Danmark.
- Kunden skal kunne finde relevante oplysninger om produktet i webshoppen før købet gennemføres. Hvis produktet kan være farligt at bruge, skal kunden også kunne læse tydeligt om det. Teksten skal være på dansk og stå tydeligt frem – ikke gemt i en lang tekst, bag et link eller kun vist på et lille, ulæseligt produktfoto.
- Hvis en privat kunde spørger, om der er "særligt problematiske stoffer" (SVHC-stoffer: Substances of Very High Concern) i et produkt, så har webshoppen pligt til at give et svar inden for 45 dage – også selvom kunden ikke har købt produktet.